

til Mestolben, Cement, Mursten o. s. v., og som jo vil komme igen overfor adskillige af de følgende Positioner, og jeg antager at kunne spare Gøntagelser, naar jeg nu altsaa tager dette Spørgsmaal op til mere almindelig Drøftelse ved den foreliggende Besigtig-
 hed. — Jeg spørger nemlig: Hvad er egentlig Djemedet med den Besyttelse, som der er Spørgsmaal om? Hvorfor er jeg med til at foreslaa Besyttelse paa en Række Omraader? Er det for at skaffe højere Priser paa Produkterne? Derjom det var Djemedet, siger jeg, saa kunde der vist være god Grund til at foreslaa Besyttelse ogsaa for Landbrugsprodukterne, men det er ingenlunde det principale Formaal, det at forhøje Livet her i Landet, at forhøje Forbrugsartiklernes Pris. Nej, Formaalet er at bevare det Arbejdsstrav, der allerede er, om muligt forøge det udover, hvad der findes; det er Arbejde for Landets Befolkning, som jeg tænker mig skulde være Følgen af at holde paa Besyttelsen. Og saa siger jeg: Er der da med dette Hensyn for Dje Grund til at besytte Landbruget? Derjom det var saa, at det ikke lønede sig at dyrke den danske Jord, dersom Forholdet var det, at man rundt omkring kunde producere Landbrugsprodukter saa billigt, at de oversvømmede os, og vi maatte sige, at der ikke var Afsetning for, hvad vi kunne producere, at vi ikke kunne producere det saa billigt, at vi kunne saa Afsetning for det, eller dersom Omlandene lukkede med Tøldmure for alt, hvad vi havde at afsætte af Landbrugsprodukter, saa vi maatte sige: Vi kunne ikke saa de fornødne Priser; vi have kun vort eget Land at afsætte til — saa kunde jeg forstaa, at man, for overhovedet at bevirke, at det kunde betale sig at dyrke Jorden og saa noget Udbytte af den, maatte sætte Tølv paa Landbrugsprodukter; men saaledes er Forholdet ikke endnu; vi risikere dog ikke, at Landet skal blive øde, fordi det ikke betaler sig at dyrke det; det er netop Landbrugets Ære, at det kan følge med Tiden, og det har endnu Genstande, som det kan udbyde paa Verdensmarkedet, og for hvis Skyld det kan lønne sig at dyrke Jorden. Gaar det ikke med Korn, saa vender man sig til Smør, Kreaturer o. s. v. Se blot paa Udsørfelslisterne; det er jo det, som vi leve af, at vi endnu ere saa heldige at have et Marked paa Verdensmarkedet for det danske Landbrug. Og derfor siger jeg: Under disse Forhold, hvor der endnu er Arbejde at saa ved at dyrke Jorden, kan jeg ikke se, at det Synspunkt egentlig kan komme frem, at der er Grund til at besytte denne Pro-

duktion, Raaproduktionen, for at skaffe Ar-
 bejde. Her vilde det være for at forhøje Priserne, men det er et Formaal, som jeg for mit Vedkommende ikke godfender som det principale Djemed med Besyttelsen. Men hvad er saa det uheldige ved denne Tilstand? Det er det, at Landbruget ikke kan tage al den ledige Arbejdskraft. Der er ikke tilsvarende Arbejdsstrav. Jeg tror ikke, at det har Brug derfor i forøget Omfang, hvarende til den forøgede Produktion; jeg tror ikke, at naar vor Smøreforsport er forøget med Millioner, at den saa i en tilsvarende Grad har skaffet Arbejde for den danske Befolkning. Ivertimod; Andelsmejerierne og Centrifugerne osv. have bevirket endog saa en Formindkelse af den Arbejdskraft, som der er Spørgsmaal om. Hvor tidligere mange Hænder skulde til at udføre Arbejdet, udføre nu Centrifugerne det lille Arbejde, saa at den menneskelige Arbejdskraft bliver mindre, og derfor er det, at der ikke er Mulighed for at skaffe Befolkningen det forøgede Arbejde til fornødent Underhold ved Hjælp af Landbruget. Enten man saa tager det ene eller det andet, der er en vis Arbejdskraft, det har Brug for, og ikke videre. Det er en Kendsgerning, at Befolkningen forøges, og den forøgede Befolkning skal have noget at leve af, og for at saa det, maa den kunne tjene noget, og saa maa der være Arbejde. Og naar Landbruget ikke har Brug for den, hvad skal man saa gøre? Saa maa vi gaa til andet Arbejde; saa bliver der Tale om Forædling af Landbrugsprodukterne, og saa vil jeg sige, at det er Svaret paa det ærede Medlems Spørgsmaal: Hvorfor komme vi saa til at besytte i det Øjeblik, Raaprodukterne blive Genstand for Bearbejdelse og Forædling? Jo, det ligger i, at netop denne Virksomhed, Bearbejdelsen og Forædlingen, foregaar under andre Raar end Raaproduktionen. For den er der Marked paa Verdensmarkedet; men hvorledes bærer man sig ad med den Bearbejdelse og Forædling? Ja, der er det, at Landene saa at sige søge at værge sig selv, og paa forskellig Maade holde de andre Lande ude. Det vil komme frem paa mange Punkter; Sukkeret ville vi komme til at tale om, hvorledes man der søger at hjælpe sig selv paa forskellig Maade gennem Præmier, men ved Haandværk og Industri sørger man for at have noget til sine egne og kaste Overproduktionen over i Udlandet. Og samtidig sørger man for, ved højere Tølvsatser at lukke den fremmede Produktion ude. Ja, saa er man nødt til, naar man arbejder under andre Vilkaar, ogsaa at sige: Hjælp Dig selv! Og naar jeg saa gennemfører dette Synspunkt med Hensyn til de forskellige Positioner, der er Tale om,